

Uređivačke smernice

Uređivačke smernice Centra za istraživačko novinarstvo Srbije deo su nastojanja CINS-a da, kako i stoji u njegovoj misiji, pokaže da je novinarska produkcija po najvišim međunarodno prepoznatim profesionalnim standardima moguća i u Srbiji. Smernice su javne i kontinuirano se poboljšavaju i dopunjuju, u skladu sa savremenim razvojem medijske etike i novim iskustvima CINS-ovog istraživačkog tima i menadžmenta.

Osnovni principi uređivačkih smernica CINS-a

Rad CINS-a je javan. Vlasnička struktura i godišnji finansijski izveštaji CINS-a (uključujući i Poreski bilans) su javni.

Struktura donošenja odluka, novinarskih i poslovnih, kao i nosioci odgovornosti za te odluke, su javni.

Centar za istraživačko novinarstvo Srbije prihvata i podržava Etički kodeks novinara Srbije (u daljem tekstu „Kodeks“) koji se može naći na sledećoj internet adresi:

<https://savetzastampu.rs/dokumenta/kodeks-novinara-srbije/>

Uređivačke smernice CINS-a (u daljem tekstu „Smernice“) su pravila i principi koji nisu sadržani u Kodeksu ili nisu dovoljno precizni da uredite situacije u novinarskoj praksi. Neke odredbe Kodeksa u skladu sa Smernicama ponovili smo i u ovom dokumentu zbog njihove važnosti.

CINS prihvata nadležnost samo-regulatornog tela *Savet za štampu*, poštuje njegove odluke i podržava samo-regulaciju kao najpoželjniji oblik regulacije medijskog sadržaja i etičnosti izveštavanja u Srbiji.

Sve osobe koje na bilo koji način doprinose produkciji medijskih proizvoda CINS-a ili na značajan način učestvuju u njegovom poslovanju, moraju se pridržavati Kodeksa i Smernica.

Ljudska, građanska, zakonska i sva druga prava svih osoba koje na bilo koji način doprinose produkciji medijskih proizvoda CINS-a ili na značajan način učestvuju u njegovom poslovanju, kao i svih korisnika CINS-ovih medijskih proizvoda i platformi, biće poštovana.

CINS će sarađivati samo sa medijskim organizacijama koje priznaju autoritet Saveta za štampu i poštuju njegove odluke.

Smernice će biti komisijski revidirane jednom godišnje. Na čelu komisije će biti Direktor/ka CINS-a, a u sastavu komisije mora biti Glavna i odgovorna urednica/urednik. Sve izmene smernica moraju se dati na uvid redakciji koja ih mora usvojiti većinom glasova, da bi bile podnete UO na usvajanje. Revizija će sadržati tri segmenta: 1) kredibilitet i upotrebna vrednost postojećih Smernica, 2) predlozi novih ili izmena postojećih smernica na osnovu godišnje prakse organizacije i 3) razmatranje uvođenja novih smernica na osnovu međunarodnog razvoja medijske i poslovne etike. Izveštaj komisije je javan.

Svaka izmena Smernica je obavezujuća za sve osobe koje su u obavezi da ih poštuju i sprovode.

Sve osobe koje rade u CINS-u u bilo kakvom ugovornom odnosu biće sistematski upoznate sa sadržajem i značenjem Smernica i u slučaju potrebe biće im obezbeđena edukacija o značenju i upotrebnim aspektima Smernica. Osobe koje su stalno angažovane u CINS-u moraju jednom godišnje da se upoznaju sa Smernicama i usvojenim izmenama Smernica.

Sve osobe koje rade u CINS-u, kao i osobe koje sa CINS-om saraduju, su i u ugovornoj obavezi da ih poštuju.

Smernice važe za svu komunikaciju na svim medijskim platformama CINS-a, uključujući i društvene mreže, kao i naloge na društvenim mrežama i javne nastupe svih zaposlenih.

Svako kršenje Smernica predstavljaće dovoljan razlog za pokretanje postupka utvrđivanja odgovornosti i okolnosti pod kojima je do njega došlo, sa posledicama koje uključuju i mogući raskid ugovora o radu.

Ohrabrujemo sve osobe na bilo koji način povezane sa CINS-om na diskusiju o ovim Smernicama i Kodeksu novinara Srbije i zahvalni smo za doprinos u njihovom razvijanju i unapređenju.

Smernice su rezultat rada čitave organizacije, a usvaja ih Upravni odbor.

Odvojenost poslovnog i novinarskog sektora

Sektor u čijoj je nadležnosti finansiranje rada CINS-a (rukovodstvo, menadžment osim Glavne i odgovorne urednice/urednika, kao i sve osobe na rukovodećim pozicijama (uključujući i članove UO) koje ne rade na radnim mestima produkcije medijskog sadržaja), nema prava da na bilo koji način utiče na uređivačku politiku CINS-a. Saradnja dva sektora (novinarskog i ne-novinarskog) na osmišljavanju projekata je vitalno važna i mora biti bliska i intenzivna, ali sve odluke iz oblasti novinarstva su u nadležnosti Glavne i odgovorne urednice/urednika i Direktor/ka i menadžment nemaju pravo da na njih utiču.

Glavna i odgovorna urednica/urednik odgovara Direktor/ki za poštovanje profesionalnih i etičkih standarda, ne i za sadržaj i odabir tema.

Novinarski sektor može i da konsultuje Direktora/ku i menadžment u vezi sa bilo kojom svojom odlukom, ali je autonoman u odlučivanju.

Za poštovanje profesionalnih i etičkih standarda Direktor/ka odgovara Upravnom odboru, na osnovu ovog dokumenta.

Ovaj dokument predstavlja skup smernica, što znači i da su mogući izuzeci, ali samo ako je sprovedena dokumentovana procedura o odlučivanju nadležne komisije.

Osnovni principi izveštavanja i ponašanja

U radu na svakom projektu (CINS-ovom, zajedničkom partnerskom, ili bilo kojem drugom), proizvodu ili aktivnosti postigne, CINS pred svoje novinarstvo i ponašanje osoba kojFe u njemu rade postavlja sledeće principe:

- Objavljujemo činjenice, nesumnjivo tačne i proverene, koje su važne, odnosno u javnom interesu, ali i prezentovane na balansiran i objektivan način i u adekvatnom kontekstu potrebnom za njihovo razumevanje
- U svom radu, novinarke i uredništvo su slobodni, nezavisni i zaštićeni od uticaja svih vrsta, uključujući i uticaj izvora informacija, finansija i menadžmenta organizacije
- U komunikaciji sa javnošću svoje tvrdnje zasnivamo takođe na dokazanim činjenicama
- Ako iznosimo mišljenje ispred organizacije, to mora da bude naše nezavisno mišljenje, a ne mišljenje naših izvora ili bilo koga drugog
- Naše novinarstvo nikada ne može da bude određeno bilo kakvim skrivenim razlozima, već isključivo profesionalnim principima, smernicama, pravilima i standardima, u skladu sa misijom CINS-a i javno. CINS će raditi potpuno nezavisno od bilo kojeg izvora moći, uključujući i političke i poslovne
- U svakom segmentu procesa rada, CINS će se držati najviših standarda nezavisnosti i nepristrasnosti, suštinske i pojavne
- CINS neće izveštavati na način koji čini štetu građanima ili društvu ako je to ikako moguće predvideti
- Novinari/ke i zaposleni u CINS-u će u svom radu biti fer i pravedni prema svim osobama i entitetima o kojima izveštavaju, ili sa kojima komuniciraju i odnosiće se prema njima sa poštovanjem
- CINS će učiniti transparentnim sve segmente svog rada u kojima takva praksa neće ugroziti bezbednost nekog od učesnika procesa, sa posebnim akcentom na bezbednost izvora, a ako je potrebna tajnost bilo kojeg segmenta rada ili anonimnost bilo kojeg učesnika u procesu rada, razlozi za takav postupak će biti objašnjeni
- CINS će za sve sumnje u kršenje ovih principa upućene CINS-u obezbediti transparentan proces utvrđivanja odgovornosti osoba koje su radile na predmetu ovakvog postupka, bez obzira da li su kršenja stvarna, potencijalna ili samo tako izgledaju, i o tome obavestiti sve učesnike u postupku.

U svim fazama procesa izveštavanja, istraživanja, produkcije i promocije, za profesionalne i etičke standarde odgovorna je Glavna i odgovorna urednica/urednik.

Rad sa izvorima

Naši izvori su hrabri predstavnici građana, eksperti, osobe iz javnog života ili sa znanjem o događajima, dokumentima i drugim činjenicama koje su važne za živote građana. Naša je dužnost da ih zaštitimo i svaki novinar/ka i urednik/ca CINS-a mora da učini sve što je ljudski i profesionalno moguće da zaštiti izvor kojem je zaštita potrebna. Ako je to nemoguće, ili nemoguće bez kršenja Smernica i drugih standarda i normi profesije, CINS će odustati od daljeg rada na toj temi. Sve dok su profesionalni i etički integritet CINS-a zaštićeni, a za bezbednost izvora učinjeno sve što je u moći CINS-a, naš rad je u zoni dozvoljenog i poželjnog.

- Naši izvori će biti identifikovani imenom i prezimenom. Biće zaštićeni ako to sami zatraže, a jednovremeno doprinose našem radu ključno važnom informacijom, a ne

mišljenjem ili nagađanjem. Urednik/ca može da donese odluku da ne upotrebi doprinos izvora koji traži anonimnost

- Anonimnost izvora u radu CINS-a je izuzetak i posledica izvanrednih okolnosti i dozvoljena kada nema drugih mogućnosti da građani saznaju važne činjenice
- Svojim izvorima CINS mora da garantuje anonimnost javno
- U našim pričama će biti naveden svaki razlog za moguću pristrasnost izvora, ako ga je moguće saznati; novinari/ke su obavezne da za svaki izvor naprave procenu pristrasnosti u okvirima vremena i uslova koji su im na raspolaganju i o tome obaveste urednicu/ka
- Ako se priča zasniva na dokumentima ili drugoj vrsti dokaza (a ne na tvrdnji izvora), objasnićemo kako smo došli do najvažnijih dokumenata; ako bi takvo objašnjenje nanelo štetu izvoru, objasnićemo zašto ne možemo da objasnimo poreklo dokumenta ili drugog dokaza; ovakav izuzetak može se napraviti samo sa izričitim odobrenjem Glavne i odgovorne urednice/ka; dokumenta i drugi dokazi koji nisu objavljeni mogu biti stavljeni na raspolaganje trećim licima samo na osnovu odluke glavne i odgovorne urednice/ka; dokumenta ne mogu biti data na upotrebu trećim licima ako na bilo koji način štete radu CINS-a, ako mogu biti zloupotrebljena, ako otkrivaju privatne podatke osoba, tajne poslovne podatke pravnih lica i iz drugih razloga. Ako su takva dokumenta dobijena iz javnih izvora, CINS će uputiti tražioce na državni organ koji je dokumenta izdao
- Novinari/ke moraju da otkriju identitet anonimnog izvora urednici/ku, kako bi zajedno doneli procenu kredibilitnosti izvora; izvori moraju biti svesni da će njihov identitet biti otkriven urednici/ku i obaveza je novinara da to izvoru i objasni
- Obaveza je novinara/ki CINS-a da objasne svakom izvoru potrebu za enkriptovanom (digitalno šifrovanom) komunikacijom ukoliko je ona neophodna, kao i da upozore svaki izvor na moguće posledice saradnje sa CINS-om; pristanak izvora na saradnju treba da bude snimljen audio tehnikom ili potvrđen pisanim putem (što uključuje i elektronsku poštu i druge pisane elektronske servise za komunikaciju)
- Privatnost i bezbednost izvora (na koje može da utiče CINS) moraju biti zaštićene
- Novinari/ke CINS-a neće se lažno predstavljati u svom radu; novinari/ke će se predstavljati kao novinari/ke CINS-a
- CINS ne plaća izvorima intervjuje ili dokaze
- U medijskim proizvodima CINS-a ne smeju se upotrebljavati izmišljena imena, akteri sačinjeni na osnovu više osoba ili bilo šta izmišljeno ili izmenjeno u odnosu na dokazivu stvarnost, osim ako za potrebe medijske prezentacije anonimnim osobama dodeljujemo alternativni identitet, o čemu jasno obavestavamo korisnike
- Ako je osoba predstavljena u negativnom svetlu u našim medijskim proizvodima, dužnost je redakcije da pokuša da dobije odgovor, reakciju ili odbijanje odgovora ili reakcije od te osobe; takve osobe treba da dobiju razumno vreme za odgovor/reakciju; razumno vreme može zavisiti od hitnosti priče; ako novinari/ke CINS-a ne mogu da dođu do odgovora/reakcije, moraju u samom medijskom proizvodu da objasne na koji način su to pokušali da urade

- Novinari/ke i uredništvo CINS-a treba da obezbede adekvatnu zastupljenost izvora (kada je to suštinski važno i kada oni pristaju na saradnju) po društvenim grupama i drugim kriterijumima, težeći zastupljenosti svih osoba čija dobrobit zavisi od našeg izveštavanja, ili su u njega umešane (izvori, osobe o kojima se izveštava, učesnici događaja o kojima se izveštava, itd.), a posebno ranjivih, nezastupljenih ili slabo zastupljenih grupa u društvu, kako bi naše izveštavanje odražavalo različitosti i adekvatnu predstavu o segmentu društva o kojem izveštavaju

Vrste sadržaja i njihovo predstavljanje

Svaka vrsta komercijalnog sadržaja na medijskim platformama CINS-a biće jasno obeležena i odvojena od izveštavanja.

Svaka vrsta komentara, odnosno iznošenja mišljenja na medijskim platformama CINS-a biće jasno obeležena i vizuelno drugačija od izveštavanja.

Svaka vrsta sadržaja na medijskim platformama CINS-a koji nije proizveo CINS biće jasno obeležena i vizuelno različita od drugih sadržaja.

Medijski proizvodi CINS-a namenjeni informisanju građana ne smeju da sadrže komentare, reklame bilo koje vrste ili neoriginalne sadržaje bez adekvatnog navođenja izvora.

Originalnost materijala u objavljenim medijskim proizvodima

- CINS ne plagira, ne pozajmljuje delove tekstova i ne citira bez atribucije na izvor materijala
- CINS će se u citiranju i prenošenju tuđih sadržaja pridržavati zakona i profesionalnih etičkih standarda

Odgovornost i procedure vezane za odgovornost u produkciji

- Na svaku žalbu na tačnost, balans ili etičnost u izveštavanju, bez obzira na izvor žalbe, novinari/ke su obavezni da o tome razgovaraju sa nadređenom urednicom/kom koja će doneti odluku o tome da li će redakcija reagovati i kako
- Ako je došlo do greške, ona mora da bude ispravljena kompletno i brzo
- Nakon ispravke, redakcija treba da utvrdi kako je do greške došlo i da li procedure u produkciji treba da se izmene kako se takve greške u budućnosti ne bi ponavljale
- Ako jedna osoba ponovi grešku koja može da izazove značajne posledice po CINS, izvore ili bilo koga drugog, biće otvoren disciplinski postupak za utvrđivanje okolnosti pod kojima je došlo do ponavljanja greške
- Mehanizmi i postupci za utvrđivanje odgovornosti biće revidirani jednom godišnje na zajedničkom sastanku redakcije i menadžmenta

Tajnost istraživanja

- Osobe u ugovornom odnosu sa CINS-om ne smeju da prenose bilo kakva saznanja koja su deo istraživanja ili relevantna za istraživanja osobama van redakcije, osim ukoliko urednik/ca procene da je to potrebno radi pružanja pomoći tokom istraživanja
- U slučaju kršenja Smernica o tajnosti istraživanja pitanje će biti razmotreno na sastanku menadžmenta i uredništva i biće doneta odluka o potrebi za otvaranjem eventualnog disciplinskog postupka.

Nezavisnost i nepristrasnost u izveštavanju i poslovanju

CINS je nezavisna organizacija koja se ponosi apsolutnim naporom da izveštava bez ikakvih spoljnih uticaja i isključivo po profesionalnim standardima, Kodeksu i Smernicama, kao i prvenstveno u interesu građana, odnosno javnom interesu.

CINS u svom radu mora da ispolji potpuno odsustvo političke, poslovne ili lične pristrasnosti. CINS neće učestvovati, podržati ili na bilo koji način saradivati ni sa jednim političkim entitetom, osim u standardnom, nepristrasnom novinarskom radu.

- Zaposleni u CINS-u i saradnici putovaće o trošku redakcije
- U slučajevima kada je samostalna organizacija putovanja nemoguća, drugi načini dolaska do mesta događaja zbog izveštavanja ili drugog poslovnog postupka biće posebno razmatrana na sastanku menadžmenta i uredništva i bez odobrenja Glavne i odgovorne urednice/ka novinari/ke ne smeju da prihvate da drugi entiteti snose troškove njihovog izveštavanja, što uključuje i putovanja, smeštaj i hranu
- U slučaju da uredništvo i menadžment odluče da novinari/ke izveštavaju sa putovanja na koje se nije moglo otići u organizaciji CINS-a, korisnici medijskih proizvoda proisteklih iz takvog izveštavanja će biti obavesteni o okolnostima pod kojima su ti proizvodi nastali
- Zaposleni u CINS-u i saradnici neće prihvatiti bilo kakav finansijski prilog koji ima bilo kakve veze sa izveštavanjem i radom CINS-a, van utvrđenih načina i procedura finansiranja organizacije
- Zaposleni u CINS-u neće prihvatiti bilo kakvu uslugu (finansijsku, materijalnu ili nematerijalnu) od osoba, pravnih ili neformalnih entiteta koji imaju bilo kakvu interesnu vezu sa bilo kojim istraživanjem, ili drugom aktivnošću organizacije
- Zaposleni u CINS-u mogu da budu osnivači i vlasnici privrednih društava i agencija, ali o svakoj aktivnosti takvog entiteta moraju da detaljno izveste Glavnu i odgovornu urednicu. O svojim privrednim društvima i agencijama, Glavna i odgovorna urednica i Direktor obavestavaju jedno drugo i ostale zaposlene. Sve osobe koje rade u CINS-u najvažnije podatke o svojim poslovima unose u „Registar poslovnih interesa“ CINS-a
- Registar poslovnih interesa CINS-a je tabela u koju su sve osobe u ugovornom odnosu sa CINS-om koje rade na novinarskim i upravljačkim poslovima (izuzev članova Upravnog odbora), kao i osobe koje su u ugovornom odnosu sa CINS-om šest meseci bez prekida, obavezne da unesu privredna društva i druge pravne entitete koji su registrovani na njihovo ime, kao i sve poslove tih entiteta sa drugim pravnim i fizičkim licima koja mogu biti u bilo kakvom odnosu sa izveštavanjem CINS-a

- Zaposleni u CINS-u su obavezni da o svakom svom radnom ili društvenom angažmanu koji može predstavljati sukob interesa (u poslovnom ili novinarskom smislu) u skladu sa opisom sukoba interesa u Pravilniku o radu, izveste Glavnu i odgovornu urednicu/ka i Direktora/ku, koji o svom angažmanu ove vrste obavješavaju jedno drugo i ostale osobe koje rade u CINS-u.
- O tome da li dodatni angažman osobe koja radi u CINS-u predstavlja sukob interesa, odlučuju glavna i odgovorna urednica i menadžment na osnovu opisa sukoba interesa iz Pravilnika o radu
- Zaposleni u CINS-u moraju o svakom članstvu u upravnim i nadzornim odborima i svakom drugom upravljačkom angažmanu u organizacijama koje nisu CINS, da detaljno izveste Glavnu i odgovornu urednicu i Direktora, i da za važnije angažmane, o čemu odlučuje menadžment, dobiju pisano odobrenje; tokom obavljanja ovakvih funkcija, zaposleni moraju jasno istaći da ne postupaju u ime CINS-a
- Ne može se jednovremeno biti javni funkcioner/ka i zaposlen/a u CINS-u
- Zaposleni u CINS-u ne smeju javno iznositi svoje političke stavove
- Zaposleni u CINS-u ne smeju davati novčane ili drugačije priloge političkim organizacijama
- Zaposleni u CINS-u ne smeju biti članovi političkih stranaka i pokreta, formalnih ili neformalnih
- Zaposleni u CINS-u mogu u javnosti da govore o opštim društvenim i demokratskim vrednostima (kao što su slobode i prava građana, vladavina prava itd.)
- Zaposleni u CINS-u moraju da izveste Glavnu i odgovornu urednicu/ka i Direktora/ku o svakom krivičnom delu i težem prekršaju za koje su optuženi, ili su pod sumnjom državnih organa da su ga počinili
- Svaka aktivnost zaposlenih u vezi sa drugim političkim ili poslovnim entitetima, ili entitetima o kojima je CINS izveštavao, mora biti u skladu sa Smernicama

Statistički i drugi podaci i njihova obrada

Zaposleni u CINS-u rade sa velikim količinama podataka koje prikupljaju iz javnih i ne-javnih izvora, kao i podataka o pravnim entitetima i ličnostima i njihova je dužnost da podatke tretiraju odgovorno i prema izvorima podataka, i prema građanima kojima će ih preneti.

- CINS će podatke prikupljati iz kredibilnih izvora i, kada god je to moguće, iz zvaničnih izvora
- CINS će podatke proveravati u skladu sa odlukama Glavne i odgovorne urednice/ka, a sve podatke važne za suštinu i značaj medijskog proizvoda (priča, video format, audio format, baza podataka, fotografija, infografika i druge vizuelizacije i svih ostalih) će dokazivati i verifikovati kod organa koji raspolazu kapacitetom da podatke potvrde
- CINS neće objavljivati podatke koji mogu da ugroze druge osobe ili pravne entitete, ako to nije profesionalno opravdano u pogledu jasnog javnog interesa
- CINS će se u radu sa podacima o ličnosti pridržavati najviših etičkih standarda

Fotografije i video zapisi

Etički pristup obradi vizuelnih zapisa je obaveza zaposlenih u CINS-u.

- CINS će potpisati svakog autora/ku svakog vizuelnog zapisa
- U slučaju da autor/ka nije poznat/a, CINS mora da učini sve da utvrdi njen identitet
- Vizuelni zapisi nepoznatih autora mogu biti objavljeni samo po eksplicitnom odobrenju Glavne i odgovorne urednice/ka
- Izvor, sadržaj i autentičnost svakog vizuelnog zapisa objavljenog na CINS-ovim medijskim platformama moraju biti verifikovani
- Vizuelni zapisi ne smeju biti obrađivani bez odobrenja i učešća autora/ke, pre objavljivanja na medijskim platformama CINS-a
- Vizuelni zapisi biće objavljivani isključivo u obliku u kojem ih je autor/ka predala CINS-u, osim u slučajevima opisanim u prethodnim smernicama
- Vizuelni zapisi objavljeni na CINS-ovim medijskim platformama moraju pratiti najviše etičke standarde u zaštiti osoba koje su predmet zapisa, ili čija dobrobit zavisi od vizuelnih zapisa, što uključuje i zaštitu identiteta, koju mora da odobri Glavna i odgovorna urednica/urednik u finalnom proizvodu koji će biti objavljen
- Vizuelni zapisi potpadaju pod sve etičke principe i smernice koji važe i za svaki drugi sadržaj na CINS-ovim medijskim platformama

Izveštavanje u posebnim uslovima i objavljivanje nasilnih i eksplicitnih sadržaja

Novinari izveštavaju o događajima koji po svojoj prirodi ne dozvoljavaju primenu svih standarda profesije, kao i onih koji mogu bitno uticati na same novinare i za ovakve situacije zaposleni u CINS-u se moraju pridržavati sledećih smernica:

- Ako novinar/ka CINS-a izveštava sa događaja koji ne dozvoljavaju normalan rad (nasilni događaji, prirodne katastrofe itd.), uredništvo mora da obavesti korisnike medijskih proizvoda o okolnostima pod kojima je novinarka izveštavala
- Ako je novinar/ka CINS-a bila na bilo koji način ometana u istraživanju, izveštavanju ili bilo kom drugom aspektu svog rada, uredništvo mora da obavesti korisnike medijskih proizvoda o okolnostima pod kojima je novinarka izveštavala
- Ako je novinarka izveštavala sa događaja koji je organizovao drugi entitet, a to podrazumeva i sužene mogućnosti za rad, uredništvo mora da obavesti korisnike medijskih proizvoda o okolnostima pod kojima je novinarka izveštavala
- Novinarke i novinari CINS-a su dužni da donose procenu svoje bezbednosti za vreme izveštavanja i o tome obaveste uredništvo
- Uredništvo je dužno da svojim odlukama ne dovede novinare i novinarke u opasnost koja se može predvideti i izbeći
- Novinarke CINS-a nisu dužne da izvrše radni zadatak koji ih dovodi u opasnost
- Svi postupci i odluke novinarki i uredništva u vezi sa situacijama opasnim po novinarke moraju biti razmotrene na sastancima redakcije i menadžmenta, ako za to postoje uslovi

U slučaju da CINS proizvede ili dođe do medijskog sadržaja nasilne ili eksplicitne prirode, pridržavaće se sledećih smernica:

- Nasilni ili eksplicitni sadržaji se, u principu, ne objavljuju na medijskim platformama CINS-a
- U slučaju izuzetnog javnog interesa, o objavi ovakvog sadržaja odlučiće Glavna i odgovorna urednica
- CINS će sa svih svojih naloga na društvenim mrežama ukloniti svaki ovakav sadržaj koji postavе korisnici van CINS-a u najkraćem izvodljivom roku, ukoliko je to moguće

Izveštavanje o ranjivim grupama

Izveštavanje o ranjivim grupama (deca, žrtve porodičnog i drugog nasilja, osobe sa posebnim potrebama, itd.) zahteva poseban odnos prema osobama o kojima se izveštava i, posebno, izvorima. Novinari/ke i uredništvo moraju da primene najviše novinarske i ljudske standarde u radu sa ovakvim osobama i grupama, u konsultaciji sa stručnim licima. CINS će preduzeti sve mere da u izveštavanju zaštititi ranjive grupe od štete koja po njih može nastati ili trećih lica koji kroz izveštavanje CINS-a mogu tim grupama i osobama naneti bilo kakvu štetu.

- Novinari/ke i uredništvo CINS-a imaju obavezu da u izveštavanju izbegavaju korišćenje ranjivih grupa kao direktnih izvora, ako postoji ikakva sumnja u sposobnost izvora za racionalno postupanje i govor
- Svaku odluku da kao izvor koriste osobu koja pripada osetljivim grupama i nalazi se u specifičnoj psihičkoj situaciji mora da donese Glavna i odgovorna urednica/urednik
- O načinu komunikacije sa nekim osetljivim grupama neophodno je konsultovati lica stručna za rad sa njima i dokaz o konsultacijama sačuvati
- Nakon svakog objavljivanja ovakvog sadržaja, na redakcijskom sastanku moraju da se ispituju sve okolnosti i uvedu nove smernice i principi, ako je to potrebno

Prenos uživo

- Novinari/ke i uredništvo CINS-a moraju da učine sve da strimovanje bilo kog oblika njihovog rada ne bude iskorišćeno za popularizaciju govora mržnje, diskriminacije ili bilo čega što krši Smernice
- Ako je tehnički moguće, svako strimovanje rada CINS-ovih zaposlenih mora biti odloženo na vremenski interval koji dozvoljava intervencije ili prekid strimovanja
- Odluku o strimovanju koje nije odloženo, mora da donese Glavna i odgovorna urednica
- Svako strimovanje bez odlaganja mora biti moderirano za vreme samog strimovanja
- Svaka naznaka mogućnosti zloupotrebe strimovanja u organizaciji CINS-a, mora biti sprečena ili uklonjena onoliko brzo koliko je to moguće
- Svaka pojava neželjenih sadržaja koji potiču od korisnika naših platformi na društvenim mrežama ili učesnika događaja koji se strimuje mora biti naknadno objašnjena korisnicima

- O svakoj pojavi neželjenih sadržaja koji potiču od korisnika naših platformi na društvenim mrežama ili učesnika događaja koji se strimuje, mora se razgovarati na redakcijskom sastanku, a biće sačinjene i nove smernice, ako je potrebno

Sadržaji koje kreiraju korisnici

Sav sadržaj svih naših medijskih platformi, uključujući i naloge na društvenim mrežama i internetskim servisima za komunikaciju podleže Kodeksu i Smernicama.

Iako CINS strategijom ne predviđa planirane i uređivane doprinose korisnika (naručene tekstove, fotografije itd.), smernice okvirno pokrivaju i takvu mogućnost, ali se pre svega odnose na komentare, vizuelne i audio materijale korisnika na društvenim mrežama i svim medijskim platformama.

- Ako sadržaj koji predstavlja doprinos korisnika ne može da se potvrdi do nivoa potvrde iz još jednog nezavisnog izvora, neće biti objavljen i biće posebno označen
- Etično postupanje sa osobama koje doprinose sadržajem našim medijskim platformama je obavezno, kao i prema izvorima ili drugim zaposlenima u CINS-u
- Korisnicima koji doprinose sadržajem CINS-ovim medijskim platformama, moraju biti predočene ove smernice i objašnjene moguće posledice objavljivanja njihovih sadržaja po njih
- Sadržaji koje na medijske platforme CINS-a postavljaju korisnici ne smeju da sadrže klevete, ugrožavanje privatnosti, govor mržnje, ugrožavanje bezbednosti i mira drugih osoba ili bilo šta što se kosi sa ovim smernicama
- Sadržaji koje na medijske platforme CINS-a postavljaju korisnici predmet su naknadnog moderiranja i CINS zadržava pravo da ih ukloni
- Svi uklonjeni sadržaji, uklanjaju se u celosti
- Na svakoj medijskoj platformi koja dozvoljava korisnicima da doprinose sadržajem, moraju biti vidljivo istaknuta pravila po kojima je to dozvoljeno činiti

Greške

CINS, pored autoriteta Saveta za štampu, kao organizacija nastoji da što manje greši, posebno u vezi sa materijalom i informacijama za koje je jasno da mogu uticati na tuđu dobrobit, ali prepoznaje da do grešaka može da dođe i za takve slučajeve donosi sledeće smernice:

- Sve značajne greške moraju biti ispravljene u razumnom roku, a uz ispravku mora biti objavljeno i objašnjenje korisnicima o tome kako je do greške došlo (ako to utiče na razumevanje priče i procesa našeg rada) i to na istom mestu i na isti vizuelni način kako je predstavljen originalni sadržaj
- Korisnice i korisnici će biti jasno obavesteni na veb sajtu kome treba da se obrate ako žele da saznaju više o sadržaju koji smatraju greškom, kao i da im bude objašnjena procedura koja će biti aktivirana tim povodom, kao i da će biti obavesteni o rezultatima procedure

- Korisnici koji prijave grešku biće potpuno informisani o svim važnim aspektima procedure analize prijavljenog sadržaja i njenom rezultatu
- Osobe koje su predmet naših istraživanja, ili izvori za naše priče, ako smatraju da smo u radu prekršili etičke ili profesionalne standarde, imaju pravo da zatraže sastanak sa Glavnom i odgovornom urednicom/urednikom i/ili Direktorom/kom i iznesu svoje primedbe, kao i da budu formalno obaveštene o proceduri analize primedbi i njenom rezultatu
- Sve osobe koje smatraju da su oštećene izveštavanjem CINS-a mogu i da:
 - Podnesu žalbu Savetu za štampu, samo-regulatornom telu nadležnom za etičke i profesionalne standarde u štampi i na internetu putem formulara na sajtu Saveta, na adresi: <https://savetzastampu.rs/>
 - Podnesu prijavu tužilaštvu, ili tužbu nadležnom sudu u parničnom postupku

Izvori prihoda

Izvori prihoda CINS-a su javni.

CINS može da se finansira iz donacija donatorskih organizacija iz Srbije i inostranstva, donacija građanki i građana, naplate usluga edukativnog i novinarskog rada i reklamiranja pravnih entiteta na svojim medijskim platformama.

CINS će učiniti javnim koje donatorske organizacije finansiraju projekte. Iznosi donacija će biti objavljeni u finansijskim izveštajima.

Svi podaci o pravnom entitetu CINS-a („Centar za istraživačko novinarstvo – Fondacija“), kao i poreski bilansi mogu se naći na veb sajtu Agencije za privredne registre.

CINS neće poslovati, a posebno primati sredstva od bilo kog pravnog entiteta ili fizičkog lica koje je, ili verovatno može biti predmet naših istraživanja.

CINS će primiti anonimne donacije, a ako se naknadno ispostavi da potiču od entiteta sa kojim je etički neprihvatljivo biti u finansijskom odnosu, donacija će biti vraćena ili uplaćena u dobrotvorne svrhe.

U slučaju da CINS odluči da je pravni entitet ili fizičko lice koje je ranije doniralo ili na drugi način obezbedilo bilo kakva sredstva organizaciji adekvatan predmet istraživanja ili izveštavanja, CINS će jasno naznačiti da je to tako uz svaki medijski proizvod koji se tiče tog entiteta ili lica.

U Beogradu _____.

Za UO CINS-a:

Predsednik Željko Bodrožić